

A Balaton keletkezése

A Balaton kialakulását sokféleképpen magyarázták az itt lakók. Az egyik monda így szól:

A Balaton mellett óriások éltek. Az óriások egyszer **összeverekedtek**. A harcban csak egy óriás maradt életben. Ezt az óriást Balatonnak hívták. Balaton **eltemette** a többieket. A halott óriások sírja a Badacsony hegye. Balatonnak volt egy **bikája**. A bika lába a **mocsárba süllyedt**. Amikor Balaton kihúzta a bikát, víz **tört fel**, és **elnyelte** őket. Így született a tó. Az óriás még mindig az **iszap foglya** a vízben. Amikor vihar van a Balatonon, az óriás próbál kiszabadulni.

összeverekedik | aneinander geraten | to get into a fight

eltemet vkit | begraben A | to bury

bika, -t, -ja; -k | r Stier | bull

mocsár, mocsarat, mocsara; mocsarak | r Sumpf | swamp, marsh

süllyed vhová | versinken in+D | to sink into

feltör | hervorschießen | to spurt

elnyel vmit | verschlingen A | to devour, to gobble

iszap, -ot, -ja; | r Schlamm | mud, sludge

fogoly, foglyot, foglya; foglyok | r Gefangene | prisoner

A nép azt meséli, hogy a Balaton körül hatalmas mocsár **terült el**, ahol óriások éltek. Az óriások egyszer – ki tudja, miért – **összeverekedtek**. A **csetepatéban** egy kivételével mind **otthagyták a fogukat**. Az életben maradt óriás, akit Balatonnak hívtak, **eltemette** a többit, és sírhalmot emelt föléjük – a Badacsony hegyét. Balatonnak volt egy bikája, amelynek lába egyszer mélyen belesüllyedt az **ingoványba**. Az óriás **minden erejét összeszedte**, hogy kihúzza az állatot. Ez sikerült is, ám a bika lába nyomából rengeteg víz **tört fel**, és **elárasztotta** az egész vidéket. Így keletkezett a tó, amely bikástul elnyelte az óriást, aki ma is az iszap foglya. Amikor vihar van a Balatonon, ő próbál kiszabadulni, de hiába.

elterül | sich erstrecken | to extend, to spread

összeverekedik | aneinander geraten | to get into a fight

csetepaté | hier: e Handgreiflichkeit, e Auseinandersetzung | skirmish, combat

otthagya a fogát | ins Gras beißen | to kick the bucket

eltemet vkit | begraben A | to bury

ingovány | r Morast | morass, quagmire

összeszedi minden erejét | alle seine Kräfte zusammennehmen | to gather all strength

eláraszt vmit | überschwemmen A | to flood

☞ 18., 41. oldal

❶ Tudta-e, hogy a Balaton Közép-és Nyugat-Európa legnagyobb tava?

❷ Tudta-e, hogy átlagos vízmélysége 3 m (méter)?

❸ Tudta-e, hogy legmélyebb része, a Tihanyi-kút 11-12 m (méter) mély?

❹ Tudta-e, hogy hossza 77 km (kilométer)?

❺ Tudta-e, hogy legnagyobb szélessége (Balatonfűzfő – Siófok-Sóstó) 16,7 km (kilométer)?

❻ Tudta-e, hogy legkeskenyebb része, a Tihany-Szántód szoros 1,1 km (kilométer)?

❼ Tudta-e, hogy a partvonal hossza középvízállásnál 195 km (kilométer)?